1978, een goed jaar ? . . .

✱ ✱ Sinds onheuglijke tijden beschouwt de mens ✱ de periode rond de jaarwisseling als de tijd die zich bij uitstek leent voor het opmaken van de balans over het afgelopen jaar en voor het maken van schattingen omtrent hetgeen het komende jaar in petto zal kunnen hebben. Nu is het eerste aanzienlijk gemakkelijker dan het tweede. Immers, het verleden laat zich in het algemeen vrij goed overzien, de resultaten van het handelen daarin zijn meet- en weegbaar en naar hun positieve dan wel negatieve waarde te rangschikken ten einde vervolgens te kunnen concluderen of de einduitkomst al dan niet tot tevredenheid vermag te stemmen. De vooruitblik in de toekomst daarentegen is aanmerkelijk moeilijker, zeker als het erom gaat voorspellingen te doen. Weliswaar is het in deze tijd mogelijk geworden de toekomst te verkennen in plaats van ernaar te raden — de futurologie bijvoorbeeld bedient zich van moderne methoden en geavanceerde technieken om tot wetenschappelijke prognoses te komen en de computer heeft daar het koffiedik en de kristallen bol verdrongen — maar de uit een degelijke verkenning verkregen gegevens zijn toch zelden voldoende sterk om er een beleid op te baseren voor álle sectoren.

Het is dan ook verklaarbaar, dat het opschrift boven dit eerste editoriaal in het zojuist begonnen jaar een vraagteken moest meekrijgen. Pas aan het einde zal zich laten vaststellen of de gestelde vraag bevestigend mag worden beantwoord zodat er achter bovenstaande titel een uitroepteken kan worden geplaatst ofte wel — zoals de oorspronkelijke benaming van dat zelfde teken luidde — een *verwonderingsteken*: in het bijzonder de krijgsmacht heeft in het recente verleden geleerd dat er wel degelijk enige verwondering mag worden betoond bij de constatering dat zij een góéd jaar achter de rug heeft.
Zeker in de huidige verhoudingen heeft het weinig zin te preluderen op een mogelijk beleid zoals dat door een nieuw kabinet in de defensiesector zal worden gevoerd: voorshands kunnen de belanghebbende leden van de krijgsmacht hoogstens gissen naar de mate waarin het mogelijk zal zijn iets van de tot dusverre opgelopen achterstand weg te werken. Er is stellig weinig reden tot optimisme, want de financiële middelen zijn allesbehalve overvloedig en er moet nog worden afgewacht of de nieuwe ploeg even vernuftig zal zijn als de vorige als het gaat om het toevallig vinden van onverwachte doch zeer welkome meevallertjes. Het zal inderdaad al héél wat zijn als in 1978 het peil zal kunnen worden bereikt dat voor dat jaar was voorzien in de Defensienota 1974, hoewel ook dát behoorde te worden bestempeld als minimaal, om niet te zeggen beneden het minimum. Een rationele opstelling lijkt daarom meer geboden dan een op emoties stoelende, onberedeneerde hoop op een spoedige terugkeer naar de dagen van olim of, om het te zeggen in de trant van de oudere generatie, op een „restauratie van tempo doeloe"; dat zou bepaald niet stroken met de uitkomst van een verantwoorde prognose.

In het afgelopen jaar, en met name op 20 november, heeft de naar vrede en veiligheid hunkerende mensheid nieuwe hoop gekregen op een mogelijke verwezenlijking van haar ideaal, ondanks de ontmoedigende ervaringen met SALT, MBFR, CVSE en Toetsingsbijeenkomsten. De ontmoeting van de beide staatslieden wier landen in het Midden-Oosten reeds dertig jaar met elkaar in oorlog zijn, toonde aan dat het wel degelijk mogelijk is tot *détente* te komen. Hoewel er stellig nog redenen te over zijn voor twijfel aan tastbare resultaten op een wat langere termijn, staat toch wel vast dat Sadat en Begin erin zijn geslaagd een einde te maken aan de hardnekkige mythe van de eeuwigdurende onverzoenlijke vijandschap tussen Jood en Arabier. Uiteraard is het mogelijk de academische vraag op te werpen of de Egyptische president wel bereid zou zijn geweest hetzelfde riskante initiatief te nemen als Israël níét had kunnen beschikken over een alleszins geloofwaardig gebleken veiligheidsinstrument, maar het antwoord op die

vraag zou ongetwijfeld speculatief zijn en bij de huidige stand van zaken irrelevant.
Voor de Westelijke verdediging, en voor de Nederlandse krijgsmacht die daarvan deel uitmaakt, heeft het echter wel degelijk nut zich op een dergelijke vraag te bezinnen en daarbij alle aspecten mede in beschouwing te nemen. Alsdan lijkt er weinig grond voor hoopvolle toekomstverwachtingen waarin een hoofdrol wordt gespeeld door een staatshoofd uit het andere kamp die tot de overtuiging komt dat het in de gegeven omstandigheden beter is tot wérkelijke ontspanning te geraken. Tot nader order ware daarom het voorbeeld van het hedendaagse Israël te prefereren boven dat van de oudtestamentische Simson die zijn vrijheid verloor nadat hij zijn kracht had prijsgegeven!

Zoals reeds eerder opgemerkt, is het niet doenlijk nauwkeurig te voorspellen of 1978 al dan niet een goed jaar zal worden; het waardeoordeel kan eerst achteraf worden bepaald. Daarom moge hier worden volstaan met de Nederlandse krijgsmacht en haar leden, alsmede de overige tot het defensieapparaat behorenden, toe te wensen dat het zojuist begonnen jaar inderdaad góéd zal zijn. Dat wil dus zeggen, een jaar waarin het Nederlandse volk en de Nederlandse overheid opnieuw tot het inzicht zullen komen dat vrede en veiligheid niet worden cadeau gegeven als zij niet kunnen worden afgedwongen zo dat nodig is.

Een goed jaar voor defensie . . . het wordt echt wel eens tijd!

ADRESWIJZIGING

Op 1 december jl. is de bureau- en opmaakredactie/ produktie-afdeling van de Militaire Spectator verplaatst van Spui 32, Den Haag, naar:

Grote Marktstraat 40, kamer 606, Den Haag

Het nieuwe telefoonnummer is: (070) 72 13 68.